

Memo

Aan	:	de raad
Van	:	Astrid Marchand - van der Waal Bc PM
Afdeling	:	Beleid
Datum	:	donderdag 5 maart 2015
Onderwerp	:	Inning ouderbijdrage

Geachte raad,

Aanleiding

Landelijk wordt op dit moment in de politiek, bij gemeenten en bij jeugdhulpaanbieders een uitgebreide discussie gevoerd over de wenselijkheid en kosteneffectiviteit van de ouderbijdrage. Staatssecretaris Van Rijn (VWS) heeft een onderzoek naar de kosteneffectiviteit en de hardheidsclausule van de ouderbijdrage toegezegd.

Steeds meer gemeenten uiten, ondanks de wettelijke verplichting, bezwaar tegen de praktische uitwerking van de ouderbijdrage in de Jeugdwet. Ook de Vereniging van Nederlandse Gemeenten heeft twijfels over de uitvoerbaarheid van de ouderbijdrage. Alle jeugdbranches en landelijke verenigingen van zorgaanbieders (waaronder Geestelijke Gezondheidszorg Nederland, Gehandicaptenzorg Nederland en Jeugdzorg Nederland) hebben gezamenlijk een brief geschreven aan de Tweede Kamer waarin zij zich fel uitspreken tegen de ouderbijdrage.

Begin februari hebben wij een brief ontvangen van GBWP, waarin het college gevraagd wordt een standpunt in te nemen met betrekking tot de inning van de ouderbijdrage jeugd.

Ter afweging voor het innemen van een standpunt treft u hieronder de gegevens en de voor- en nadelen en eventuele consequenties.

Hoe zit het precies?

In de Jeugdwet is geregeld dat voor jeugdhulp met verblijf een ouderbijdrage is verschuldigd. Als een kind buiten het eigen gezin wordt verzorgd en opgevoed, of als het kind voor een dagdeel buitenshuis verblijft, dan wordt er een ouderbijdrage geheven. Het gaat om verblijf in:

- pleeggezin (waarbij pleegzorg onder de Jeugdwet valt)
- accommodatie van een jeugdhulpaanbieder (open/gesloten jeugdzorg, jeugdreclassering)
- ggz-instelling
- multifunctionele centra
- orthopedagogische behandelcentra
- plaatsing in een justitiële jeugdinrichting.

Sinds 1 januari 2015 voert het Centraal Administratie Kantoor (CAK) voor gemeenten de vaststelling en de inning van ouderbijdragen uit. De opbrengsten van de inning van de ouderbijdrage gaan naar de gemeente die verantwoordelijk is voor het treffen van een voorziening voor de jongere. In 2015 is in de begroting rekening gehouden met € 25000,-¹ aan inkomsten uit ouderbijdragen.

Kwantificering

Op basis van de huidige gegevens is het onmogelijk om een indicatie te geven van het aantal gezinnen dat het betreft en welke bedragen hiermee gemoeid zijn. Het bedrag is inkomensonafhankelijk. Wel kan aangegeven worden wat de maximale bedragen per gezin bedragen:

¹ Indicatie is 0,5 % van het macrobudget meicirculaire 2014

Wanneer een kind 7 etmalen per week (voltijds) jeugdhulp met verblijf ontvangt zijn de bedragen:

- Leeftijd van 0 tot en met 5 jaar: € 75,75 per maand, = 909 euro per jaar;
- Leeftijd van 6 tot en met 11 jaar: € 104,16 per maand = 1250 euro per jaar;
- Leeftijd van 12 tot en met 20 jaar: € 132,56 per maand = 1591 euro per jaar;

Wanneer een kind 10 dagdelen per week jeugdhulp met verblijf ontvangt zijn de bedragen:

- Leeftijd van 0 tot en met 5 jaar: € 37,88 per maand = 455 euro per jaar
- Leeftijd van 6 tot en met 11 jaar: € 52,08 per maand = 625 euro per jaar
- Leeftijd van 12 tot en met 20 jaar: € 66,28 per maand = 796 euro per jaar

Het proces

De gemeente doet een melding bij het CAK van het afgeven van een indicatie jeugdhulp met verblijf en wijst een bijdrageplichtige aan. Hierbij houdt de gemeente rekening met uitzonderingen die gelden voor 1) adoptieouders, 2) ouders waarvan het gezag is beëindigd en waarin sprake is van crisisopvang. Het CAK stelt de hoogte van de ouderbijdrage vast (vastgestelde tarieven) en int deze bij de bijdrageplichtige. Het CAK kan op basis van hardheidsclausule afzien van inning van de ouderbijdrage. De bijdrageplichtige moet aantonen dat er bij inning van de ouderbijdrage een onbillijke situatie ontstaat.

Overgangsrecht

Voor jeugdigen die ten tijde van de inwerkingtreding van de Jeugdwet een indicatie of verwijzing ten laste van de AWBZ en/of GGZ-zorg hebben, geldt een overgangsperiode waarin er voor hen niets verandert en zij zich kunnen instellen op de nieuwe situatie. De overgangsperiode verschilt naar gelang de resterende looptijd van de indicatie of de verwijzing, maar eindigt in elk geval op 31 december 2015. Gedurende het overgangsrecht is geen ouderbijdrage verschuldigd.

Er geldt wel een verplichting tot het betalen van een ouderbijdrage voor jeugdigen die in 2014 onder de Wet op de jeugdzorg vielen en nu onder de Jeugdwet valt. Reden hiervan is dat voor deze groep onder de Wet op de jeugdzorg ook al sprake was van een ouderbijdrage.

Waarom zouden we ouderbijdragen wel innen?

- Het is een wettelijke verplichting, en gebeurde onder oude wet.
- In de begroting is rekening gehouden met ongeveer € 25000,- aan inkomsten
- Deze inkomsten zijn regionaal meegenomen in het model verrekenen en verzekeren en zijn dus van invloed op de mate van solidariteit van andere gemeenten.

Consequentie besluit wel innen:

- Inrichten van een handmatig werkproces binnen de Toegang om tot veilige informatie-uitwisseling met het CAK over te kunnen gaan.
- Indien het onderzoek van de staatssecretaris als gevolg heeft dat de ouderbijdrage wordt afgeschaft, bestaat het risico dat reeds geïnde bedragen moeten worden terugbetaald.

Waarom zouden we ouderbijdragen niet innen?

- De ouderbijdrage vormt een drempel voor jeugdhulp en leidt ertoe dat kinderen uit minder welvarende gezinnen met problemen zich minder snel zullen laten behandelen.
- Ouders zijn bij verblijf van jeugdigen in het kader van de zorgverzekeringswet (somatische zorg) geen bijdrage verschuldigd. Het zou daarom onrechtvaardig zijn (ongelijke behandeling) bij andere vormen van zorg wel een ouderbijdrage te vragen.
- De informatie-uitwisseling, die benodigd is voor het vaststellen en aanpassen van ouderbijdragen, levert een extra administratieve last op voor jeugdhulpaanbieders en gemeenten. In 2015 geldt dit argument zwaarder omdat er nu nog geen sprake is van een landelijk geautomatiseerd systeem.

Consequenties besluit niet innen:

- Informatie-uitwisseling met het CAK niet opstarten
- Collegebesluit voorbereiden, dekking vinden voor reeds geboekte inkomsten ouderbijdrage € 25000,-
- Met de regiogemeenten in gesprek over de consequenties voor de solidariteit in de regio en eventuele aanpassing van het model verrekening en verzekeren.

- Als het onderzoek van de staatssecretaris niet leidt tot aanpassing van de wet, moet alsnog worden overgegaan tot het inrichten van het proces tot informatie-uitwisseling, en inning met terugwerkende kracht.
- Juridische consequenties zijn onduidelijk.